

vedtaget i Folketinget, maa man regne med, at man faktisk har givet Mandat til Forhandlingerne. Det afgørende er da dette Mandats Udstrækning. Jeg har i det foregaaende fremhævet, hvorledes et saadant Mandat efter det konservative Folkepartis Opfattelse maatte gives, men hertil har de andre Partier ikke kunnet slutte sig, hvoraf Følgen er, at vi ikke har kunnet tiltræde Flertallets Forslag. Vi maa meget mere mene, at Forhandlingerne derfor ikke bør optages nu, men udsættes til et belejlige Tidspunkt. For med Held at kunne føre disse Forhandlinger til Afslutning maatte der være foregaaet en Afklaring af Spørgsmaalene og opnaaet en Enighed om dem, som, hvad der end maatte være Tilfældet paa Island, i hvert Fald ikke har fundet Sted i Danmark. Og jeg hævder, at den Afklaring, som maa kræves, inden man skrider til Afgørelse af en saa betydningsfuld Sag, ikke er til Stede. Det er lidet, den danske Offentlighed har haft Lejlighed til at beskæftige sig med Sagens egentlige Akter. Selve Kommissionsbetænkningen af 1908 kom som en Overraskelse. Kommissionsbetænkningen, som indeholdt Sagens offentlige Akter, har, saa vidt vides, aldrig været tilgængelig i Boghandelen, og siden 1908 har Diskussionen i Danmark kun haft Spredthedens og Tilfældighedens Præg. Det var derfor med fuld Ret, at saavel det konservative Folkeparti som Venstre nu, da Regeringen foreslog nye Forhandlinger, krævede, at Sagen skulde forelægges Rigsdagen. Det var med fuld Ret, at vi fra konservativ Side hævdede, at Offentligheden maatte have Lejlighed til at tage Stilling til Sagen selv, men det forekommer mig, at dette kun i ringe Grad er lykkedes. Det Udvalg, som nu gør Indstilling, er nedsat den 1. Juni. Først den 7. Juni modtog Udvalget Meddelelserne fra Ministeriet, et enkelt Møde, som afholdtes allerede den 3. Juni, gav ikke noget Udbytte, fordi Statsministeren ikke var i Stand til at komme til Stede. Vi har kun haft Tiden fra 7. Juni til nu, altsaa 8 Dage, til Udvalgsbehandling, og det er en knap Tid for Medlemmerne, der staar overfor et stort og vanskeligt Stof. Men Udvalgets Medlemmer har dog i den Tid haft Lejlighed til at fordybe sig i Sagerne og at fremlægge en Betænkning, som indeholder adskilligt værdifuldt Stof, som i alt Fald tillader Rigsdagens Medlemmer en lettere Orientering i Spørgsmaalene, men selve denne Orientering maa Rigsdagens Medlemmer i Virkeligheden give

Afkald paa, naar Betænkningen, som Tilfældet nu er, først er kommet Medlemmerne i Hænde umiddelbart før denne Sags Afgørelse. Naar der saaledes er en utilstrækkelig Tid for Rigsdagens Medlemmer til at danne sig nogen selvstændig Mening om Spørgsmaalet, grundet paa alle de Aktstykker, som foreligger, hvor meget mere gælder dette da ikke Offentligheden, som her atter stilles overfor et fait accompli, en Sag, der er afgjort, før Offentligheden har haft mindste Lejlighed til at gøre sig bekendt med dens Forudsætninger! Modsætningen mellem Forholdet Island og Danmark er paa dette Punkt overraskende. Et Spørgsmaal, der paa Island gennem mange Aar har været Genstand for stadig Diskussion i Pressen, skal nu afgøres, uden at der aabnes den danske Presse eller den danske Offentlighed Mulighed for at optage Sagen til virkelig Drøftelse. Skulde Forhandlingerne endda føres her i København, vilde selve den Omstændighed dog give et vist Spillerum og en vis Mulighed for at følge med. Men sender vi nu en Delegation til Island paa et Tidspunkt, da Postforbindelsen og Telegrafforbindelsen er saa nær ved at være afbrudt og saa vanskelig som ingen Sinde tidligere, er det i Virkeligheden det samme som at udelukke den danske Offentlighed fra at tage Stilling til hele denne Sag.

Men heller ikke i anden Henseende synes Tidspunktet for at afholde disse eventuelt afsluttende Forhandlinger at være heldigt. Midt under den alvorligste Verdenskrise og paa et Tidspunkt, da ingen ved, i hvilken Retning de politiske Forhold i Europa vil udvikle sig, synes der ikke at være nogen Anledning til forhaastede og forjagede Afgørelser. Dette har fundet et meget naturligt og værdigt Udtryk i den Artikel af 8. December 1917, som fandtes i den islandske Førsteministers Organ „Lögretta“. Om Flagsagen er her udtalt følgende: „Alle de samme Forhold, som gjorde det vanskeligt, uheldigt, ja, endog farligt at drive Flagsagen igennem, er endnu forhaanden og bliver sandsynligvis forhaanden, saa længe Krigen varer . . . Det fornuftigste vil derfor være, at vi bliver enige om at stille denne Sag i Bero foreløbig, indtil Krigen er sluttet, og de Forhold ikke længere er til Stede, som gør det særlig vanskeligt og utilraadeligt at drive Sagen igennem paa nærværende Tidspunkt.“ At der herefter skulde være noget at tabe ved at udsætte Forhandlingerne, formaar jeg ikke at se. Tværtimod tror jeg, at ved en Udsættelse vil der intet